

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

VŨ THỊ HIỀN

**PHÂN TÍCH CHUỖI GIÁ TRỊ NGÀNH CHĂN NUÔI LỢN
THEO HÌNH THỨC NUÔI GIA CÔNG TRÊN ĐỊA BÀN
HUYỆN VIỆT YÊN - TỈNH BẮC GIANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Chuyên ngành: **Phát triển nông thôn**

Mã ngành: **60 - 62 - 01 - 16**

Người hướng dẫn khoa học: ***TS. Bùi Đình Hoà***

Thái Nguyên, năm 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong đề tài: “ *Phân tích chuỗi giá trị ngành chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công trên địa bàn Huyện Việt Yên – Tỉnh Bắc Giang*” đều được thu thập, điều tra, khảo sát thực tế một cách trung thực, đánh giá đúng thực trạng của địa phương nơi nghiên cứu.

Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện nghiên cứu đã được cảm ơn, các thông tin tham khảo trong luận văn đều được trích dẫn và chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, ngày 28 tháng 08 năm 2013

Học viên

Vũ Thị Hiền

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và nghiên cứu tại huyện Việt Yên – Tỉnh Bắc Giang, tôi đã hoàn thành xong luận văn tốt nghiệp của mình. Để có được kết quả này, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, tận tình của nhà trường, các cơ quan, thầy cô, gia đình và bạn bè. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới:

Ban giám hiệu Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, ban quản lý đào tạo khoa sau đại học cùng toàn thể các thầy cô đã tận tụy giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập cũng như thời gian hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo **TS. Bùi Đình Hòa** đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của cấp ủy chính quyền cán bộ các ban, các cán bộ phòng thống kê, phòng nông nghiệp huyện Việt Yên, các xã Tụ Lạn, Việt Tiến, Thượng Lan, các cán bộ kỹ thuật của công ty C.P và hộ chăn nuôi gia công lợn tại huyện Việt Yên nơi tôi nghiên cứu đề tài, đã tạo mọi điều kiện cho tôi trong suốt thời gian thực tập.

Trong thời gian nghiên cứu vì nhiều lý do chủ quan và khách quan cũng như là hạn chế về mặt thời gian cho nên không tránh khỏi sai sót. Tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy cô giáo để đề tài này được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 08 năm 2013

Học viên

Vũ Thị Hiền

MỤC LỤC

	Trang
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục đích và mục tiêu nghiên cứu.....	3
2.1. Mục đích nghiên cứu của đề tài	3
2.2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	3
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	3
3.2. Phạm vi nghiên cứu	3
Chương 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	4
1.1. Cơ sở lý luận của đề tài	4
1.1.1. Một số khái niệm cơ bản về chuỗi giá trị.....	4
1.1.2. Các công cụ phân tích chuỗi giá trị.....	12
1.1.3. Một số khái niệm dùng cho tính toán.....	18
1.1.4. Ý nghĩa của phân tích chuỗi giá trị	20
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	21
1.2.1. Tình hình nghiên cứu chuỗi giá trị trên thế giới.....	21
1.2.2. Tình hình nghiên cứu chuỗi giá trị ở Việt Nam.....	22
Chương 2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	27
2.1. Nội dung nghiên cứu của đề tài.....	27
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	27
2.2.1. Phương pháp chọn điểm nghiên cứu.....	27
2.2.2. Phương pháp thu thập thông tin	27
2.2.3. Phương pháp chuyên gia	29
2.2.4. Phương pháp phân tích chi phí lợi nhuận trong chuỗi	29
2.2.5. Phương pháp xử lý số liệu.....	30

Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	31
3.1. Đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	31
3.1.1. Đặc điểm điều kiện tự nhiên.....	31
3.1.2. Đặc điểm KT- XH.....	38
3.1.3. Đánh giá chung về đặc điểm địa bàn nghiên cứu.....	49
3.2. Thực trạng chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công trên địa bàn Huyện Việt Yên – Bắc Giang.....	49
3.2.1. Quy trình chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công.....	49
3.2.2. Tình hình phát triển mô hình chăn nuôi lợn gia công trên địa bàn Huyện Việt Yên.....	51
3.2.3. Tình hình tiêu thụ và chế biến các sản phẩm từ chăn nuôi lợn trên địa bàn huyện Việt Yên.....	55
3.3. Chuỗi giá trị ngành chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công của một số trang trại trên địa bàn Huyện Việt Yên – Bắc Giang.....	56
3.3.1. Lập sơ đồ chuỗi giá trị ngành chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công tại Việt Yên – Bắc Giang.....	56
3.3.2. Các kênh tiêu thụ chính trong chuỗi giá trị ngành chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công trên địa bàn huyện Việt Yên.....	60
3.4. Phân tích chi phí, lợi nhuận của các tác nhân tham gia vào chuỗi giá trị ngành chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công tại Việt Yên.....	62
3.4.1. Chi phí và lợi nhuận của Công ty CP Việt Nam khi tham gia chuỗi....	62
3.4.2. Chi phí và lợi nhuận của các hộ nuôi lợn gia công.....	66
3.4.3. Chi phí và lợi nhuận của hộ giết mổ, bán buôn tính BQ/ 100 kg lợn hơi.....	82
3.4.4. Chi phí và lợi nhuận các hộ bán lẻ (tính BQ/100 kg lợn hơi).....	86
3.4.5. Chi phí và lợi nhuận của các hộ chế biến thịt lợn trên địa bàn huyện Việt Yên – Bắc Giang.....	88

3.5. Phân tích sự phân chia lợi nhuận của các tác nhân tham gia trong chuỗi.....	90
3.5.1. Kết quả và hiệu quả kinh tế của các tác nhân tham gia trong chuỗi giá trị chăn nuôi lợn gia công trên địa bàn huyện Việt Yên - Bắc Giang	90
3.5.2. Chuỗi giá trị gia tăng của các tác nhân theo kênh tiêu thụ	92
3.5.3. Sự hình thành giá và giá trị gia tăng của các tác nhân theo kênh tiêu thụ	94
3.6. Các yếu tố ảnh hưởng đến ngành chăn nuôi lợn gia công trên địa bàn huyện Việt Yên - Bắc Giang	96
3.6.1. Những thuận lợi và khó khăn khi tham gia vào chuỗi giá trị chăn nuôi gia công của các tác nhân.....	96
3.6.2. Phân tích SWOT chuỗi giá trị ngành chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công tại huyện Việt Yên.....	99
3.7. Một số giải pháp chủ yếu nhằm thúc đẩy chuỗi giá trị chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công	102
3.7.1. Nhóm các giải pháp chung cho chuỗi giá trị chăn nuôi lợn gia công.	102
3.7.2. Giải pháp cụ thể cho từng tác nhân.....	103
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	105
1. Kết luận	105
2. Kiến nghị.....	106
2.1. Kiến nghị đối với nhà nước.....	106
2.2. Đối với chính quyền địa phương.....	106
2.3. Kiến nghị đối với công ty C.P	107
2.4. Kiến nghị đối với các hộ chăn nuôi gia công lợn	107
TÀI LIỆU THAM KHẢO	108
PHỤ LỤC 1	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Từ viết tắt	Diễn giải
ACI	Công ty Tư vấn Nông sản Quốc tế
ADB	Ngân hàng Phát triển Châu Á
BQ	Bình quân
C.P	Charoen Pokphand
ĐVT	Đơn vị tính
DT	Diện tích
DFID	Cơ quan Phát triển Quốc tế Vương quốc Anh
FAO	Tổ chức Nông Lương Thế giới
GAP	Quy trình Sản xuất Nông nghiệp Tốt
GO	Gross output
GPr	Gross profit
GTSX	Giá trị sản xuất
IC	Intermediate Cost
LĐ	Lao động
NPr	Net profit
SL	Số lượng
SX	Sản xuất
SWOT	Điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội, thách thức
THCS	Trung học cơ sở
THPT	Trung học phổ thông
TP	Thành phố
TPCM	Thành phố Hồ Chí Minh
TSCĐ	Tài sản cố định
VA	Value added
VAC	Vườn ao chuồng

DANH MỤC BẢNG BIỂU

	Trang
Bảng 2.1. Phương pháp phân tích chi phí lợi nhuận theo Kaplinsky và Morris (2001).....	30
Bảng 3.1: Bảng tổng hợp khí hậu huyện Việt Yên năm 2012	33
Bảng 3.2. Hiện trạng sử dụng đất của Huyện Việt Yên qua các năm (2010 – 2012)	37
Bảng 3.3. Cơ cấu và giá trị sản xuất các ngành kinh tế của huyện Việt Yên qua 3 năm 2010 – 2012	38
Bảng 3.4. Giá trị sản xuất của ngành nông nghiệp huyện Việt Yên qua các năm 2010 – 2012.....	39
Bảng 3.5 Tình hình chăn nuôi một số loại vật nuôi chính trên địa bàn huyện Việt Yên trong 3 năm 2010 – 2012.....	41
Bảng 3.6: Diện tích và các sản phẩm lâm nghiệp chủ yếu của huyện.....	42
Bảng 3.7: Diện tích, sản lượng ngành nuôi trồng thủy sản của huyện	43
Bảng 3.8. Tình hình dân số và lao động của huyện Việt Yên qua các năm (2010 – 2012)	45
Bảng 3.9. Tình hình chăn nuôi lợn trên toàn huyện qua 3 năm 2010 - 2012.....	52
Bảng 3.10. Tình hình phát triển chăn nuôi lợn gia công trên địa bàn Huyện Việt Yên trong 3 năm (2010 – 2012)	53
Bảng 3.11. Chi phí và lợi nhuận của công ty CP trong chăn nuôi gia công lợn nái và lợn thịt trên địa bàn huyện Việt Yên – Bắc Giang.....	64
Bảng 3.12. Tình hình cơ bản của các hộ chăn nuôi gia công lợn trên địa bàn huyện Việt Yên	67
Bảng 3.13. Các tài sản phục vụ cho chăn nuôi lợn gia công của các hộ điều tra (BQ/ hộ)	69
Bảng 3.14. Tình hình về nguồn vốn đầu tư cho chăn nuôi lợn gia công của các hộ (BQ/hộ).....	71

Bảng 3.15. Các khoản đầu tư ban đầu của các hộ gia công lợn nái trên địa bàn huyện Việt Yên (BQ/hộ)	72
Bảng 3.16. Kết quả và hiệu quả kinh tế trong chăn nuôi gia công lợn nái của các hộ điều tra (tính BQ/1 đầu lợn nái) năm 2012	74
Bảng 3.17. Các khoản đầu tư ban đầu của các hộ gia công lợn thịt trên địa bàn huyện Việt Yên (BQ/hộ)	75
Bảng 3.18. Kết quả và hiệu quả kinh tế trong chăn nuôi gia công lợn thịt của các hộ điều tra (tính BQ/100 kg lợn hơi) năm 2012.....	77
Bảng 3.19. Chi phí và lợi nhuận của công ty CP so với các hộ nuôi gia công lợn nái (BQ/ đầu heo nái)	78
Bảng 3.20. Chi phí và lợi nhuận của công ty CP so với các hộ nuôi gia công lợn thịt (BQ/ 100kg lợn hơi).....	80
Bảng 3.21. Chi phí và lợi nhuận của hộ nuôi gia công lợn nái và Hộ nuôi gia công lợn thịt trên địa bàn huyện Việt Yên – Bắc Giang	81
Bảng 3.22: Đặc điểm chung của các hộ giết mổ, bán buôn trên địa bàn huyện Việt Yên – Bắc Giang	83
Bảng 3.23. Kết quả và hiệu quả kinh tế của các hộ giết mổ, bán buôn (tính BQ/100kg lợn hơi).....	85
Bảng 3.24. Kết quả và hiệu quả kinh tế của các hộ bán lẻ thịt lợn trên địa bàn huyện Việt Yên.....	87
Bảng 3.25. Kết quả và hiệu quả kinh tế của các hộ chế biến thịt lợn trên địa bàn huyện Việt Yên – Bắc Giang (tính BQ/100kg lợn hơi) ..	89
Bảng 3.26. Tổng hợp kết quả, hiệu quả kinh tế của các tác nhân tham gia trong chuỗi giá trị (tính BQ/100kg lợn hơi).....	91
Bảng 3.27. Sự hình thành giá và giá trị gia tăng của các tác nhân theo kênh tiêu thụ (Tính bình quân cho 100 kg lợn hơi)	95

DANH MỤC HÌNH VẼ, BIỂU ĐỒ

	Trang
Hình 1.1. Chuỗi giá trị của Porter (1985) [26].....	11
Hình 1.2. Hệ thống giá trị của Porter (1985) [26].....	11
Hình 3.1. Giá trị SX của ngành nông nghiệp huyện Việt Yên năm 2012	40
Hình 3.2. Quy trình chăn nuôi lợn gia công tại Việt Yên	50
Hình 3.3. Tình hình phát triển chăn nuôi lợn gia công trên địa bàn huyện Việt Yên - Bắc Giang (2010 - 2012).....	54
Hình 3.4. Sơ đồ chuỗi giá trị ngành chăn nuôi lợn theo hình thức nuôi gia công trên địa bàn Huyện Việt Yên – Tỉnh Bắc Giang	57
Hình 3.5. So sánh chi phí và lợi nhuận giữa hộ gia công lợn nái và công ty C.P.....	79
Hình 3.6. So sánh chi phí và lợi nhuận giữa hộ nuôi gia công lợn thịt và công ty C.P	80
Hình 3.7. So sánh chi phí và lợi nhuận của hộ gia công lợn nái và hộ gia công lợn thịt	82
Hình 3.8. Hiệu quả kinh tế của các tác nhân trong chuỗi	92